

melig fikker paa, at de Fattige, som der er Tale om, hvis de bleve spurgt, om de ikke vilde være glade ved at faae en saadan Ordforer, som de nemt kunde henvende sig til i Stedet for at gaa til den langt bortfjernede Amtmand, vilde sige, at det vilde de være meget glade ved. Men det kunne vi Andre ikke saa godt fortaa, som heldigvis ikke komme i det Tilfælde, at vi faae Brug for den Slags Ordforere og maaste er saa langt fra det, at vi have Vanskelighed ved praktisk at sætte os ind i den Slags Folks Tankegang. Dermed vil jeg slutte, idet jeg haaber, at denne Tanke skal vinde flere og flere Venner for sig, og at den maa vise sig saa praktisk, at den kan komme til Udtryk paa eller anden Maade i Loven. Hvorledes det sker, har jo mindre at bethede.

Reergaard: Den høitærede Minister henvendte i Gaar en stor Del af sine Bemærkninger til mig og bevarerede en Del af de Indvendinger, jeg havde gjort mod den Del af hans Forslag, der omhandler et Forsøg paa en Alderdomsforsørgelse. Jeg skal paa Grund af den fremrykkede Tid kun dvæle ved Hovedpunkterne af de Ting, som Ministeren fremdrog. Den ærede Minister spurgte mig for det Første: Hvorfor skulle vi tage saa helt anderledes tungt paa dette Forslag her end f. Ex. paa det, der i Fjor fremkom fra det ærede Medlem fra Lovel (Thorup) eller paa det, der for et 15 Aars Tid siden fremkom fra Regjeringen, og som havde lignende Bestemmelser. Ja, jeg skal sige den ærede Minister hvorfor. Det Forslag, der fremkom i Fjor, var et privat Forslag, og Brodden blev paa en vis Maade taget fra det, maakte en Del af Interessen med, derved, at Ministeren erklærede, at han til næste Aar agtede selv at forelægge et Organisationsforslag. Nu kunde Enhver sige sig selv, at naar det var Ministerens Mening at gjøre det til næste Aar, havde et privat Forslag ingen Udstig til Fremme, saa kunde man vel fortaa, at Ministeren vilde vente og ikke energisk arbejde med til at faae et privat Forslag ud i Livet, og derfor var der ingen særlig Anledning til at tage stærkt paa disse enkelte Bestemmelser. Naar den ærede Minister spørger om, hvorfor det ikke blev taget anderledes fat paa Forslaget for 15 Aar siden, saa siger jeg: Det ligger ganske simpelt i, at det er 15 Aar siden, og at Fordringerne til social Lovgivning ere satte i Bevægelse i disse 15 Aar. Før gav man i langt højere Grad end nu Lovene om sociale Spørgsmaal paa Slump; men nu efter den Udvikling, som Samsfundsvidenskaben har gennemgaaet netop i disse 15 Aar og efter

hvad der er sket særlig i Tydskland, kan man ikke længere i slike Spørgsmaal lovgive eller forsøge at lovgive paa Slump, saa kræves og kræves der med Rette en langt grundigere og omhyggeligere Gjennemarbejdelse end tidligere, saa kræves der ikke humane og nette Tanker i al Almindelighed, men man vil have disse Forslags sociale og økonomiske Rætteligheder nogenlunde udmåalt, og det kan man ikke gjøre uden omhyggeligt forudgaaende Arbejde. Den ærede Minister henvendte sig til mig bl. A. med de Ord, at det var grumme nemt at komme og sige: Hei, lad os nu faae et Alderdomsforsørgelsesforslag. Jeg syntes, at det ramte daarligt de Bemærkninger, jeg havde gjort; thi de gik først og sidst ud paa, at man ikke kunde sige: Lad os nu faae et Alderdomsforsørgelsesforslag paa en Studs! Men naar vi skulde have det, maatte der gaa et aarelangt Arbejde forud. Det var ikke det, jeg had den ærede Minister om, nu strax at fremsætte et fixt og færdigt Alderdomsforslag. Det har den høie Regjering, hvoraf den ærede Minister er Medlem, en Gang før gjort, og vi se, hvorledes Ministeriets egne Medlemmer nu se paa dette Forsøg, hvilken overordentlig staaanselsløs Dom en Minister i Gaar selv fældede over det, idet han erklærede, at vi ikke engang nu vare saa vidt fremme, at der kunde fremsættes et nogenlunde ordentligt Alderdomsforsørgelsesforslag. Det forekommer mig, at en Modstander af den høitærede Regjering maaste vilde have betænkt sig paa i den Grad at bryde Staven over det Forslag. Men i hvert Fald, det, jeg har ment, var ikke, at der strax skulde fremsættes et saadant Forslag, men kun at Ministeren skulde begynde at arbejde paa det. Ministeren svarede kort og godt: Jeg talter for Raadet; men jeg agter ikke at følge det. Det var ganske utvetydigt og klart svaret, men jeg synes ogsaa lidt vel flot. Mon nu ogsaa Regjeringen virkelig vil staa ved, at det ikke agter at følge det Raad at nedsætte en Kommission til Undersøgelse af Alderdomsforsørgelses-spørgsmaalet. Jeg vil dog gjøre opmærksom paa, at selv om Ministerens Tanker om dette Spørgsmaal ikke ere tilstrækkelig klare til, at han kan give denne Kommission en bestemt begrændset Opgave — og jeg vil paa ingen Maade bebrejde den ærede Minister, at han forholder sig saaledes, thi Spørgsmaalet er virkelig saa stort og vanskeligt, at det er meget tilgivseligt, om Ministerens Mening derom endnu ikke ganske har klaret sig — saa er der dog allerede nu flere Ting, som man kan sige, det vil være af allerstørste Bigtighed at faae undersøgt. Det vil f. Ex. være af Bigtighed at faae en